

Regeringskansliet, Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Ändringar av det statliga investeringsstödet till bostäder och stödet för energieffektivisering i flerbostadshus

Er beteckning: Fi2021/03500

Länsstyrelsens ställningstagande

Angående förslag om ändring i förordningen (2016:881) statligt investeringsstöd till bostäder:

1. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att prövningen om förhöjt stöd ska göras vid beslutet om stöd och inte vid beslutet om utbetalning. Vidare tillstyrker länsstyrelsen förslaget att ta bort kravet på att minst tio procent av lägenheterna ska ha högst ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning.
2. Länsstyrelsen anser att konsekvensbeskrivningen av införandet av ändringar i förordningen – för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen – inte beskriver det merarbete och merkostnader som kommer att uppstå hos länsstyrelserna som handläggande myndigheter.
3. Länsstyrelsen saknar övergångsregler och efterlyser ett förtydligande hur de nya kraven om uppföljning och revision i enlighet med RRF-förordningen kommer att påverka de sökande som redan står i kö för att beviljas medel och där projektet redan har påbörjats eller slutförts.

Angående förslag om ändring i förordningen (2021:664) om stöd för energieffektivisering i flerbostadshus

4. Länsstyrelsen invänder mot beskrivningen av vilka konsekvenser införande av ändringar i förordningen kommer att få på länsstyrelserna som handläggande myndighet, för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen, på samma sätt som i punkt 2 ovan. Angående anpassningen till RRF-förordningen efterfrågar Länsstyrelsen ett förtydligande i flera delar gällande både rollfördelning och finansiering samt vilka arbetsuppgifter som faktiskt kommer att ingå i länsstyrelsernas uppdrag.

Ändrad tidpunkt för prövningen av energibonus med ett förhöjt stöd

Kommentarer till ändringar i 17§ förordningen 2016:881

För att få ta del av stödet krävs att ett antal villkor ska vara uppfyllda. Byggnadsprojekten ska bidra till ett hållbart byggande och generellt uppvisa en låg energianvändning. Grundkravet motsvarar 88 procent av vad som krävs för att byggnaden ska anses vara en nära-nollenergibyggnad.

För att skapa incitament för ytterligare förbättrad energiprestanda finns en energibonus med ett förhöjt stöd om byggprojektet kan visa upp en energiförbrukning som motsvarar högst 56 procent av vad som anses vara en nära-nollenergibyggnad. Prövningstidpunkten för att bevilja ett förhöjt stöd ska enligt förslaget ske när ansökan om stöd prövas, istället för som tidigare när ansökan om utbetalning prövas. Prövningen ska ske enligt de byggregler (BBR-krav) som gäller vid tidpunkten för ansökan om stöd.

Ändringen är en återgång till de regler som gällde tidigare. Länsstyrelsen håller med om att ändringen är positiv genom att det skapar en större trygghet för sökande att veta vilket stöd som sökande kan beräknas få.

Kravet på att minst tio procent av lägenheterna har ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning tas bort

Kommentarer till ändringar i 8 § punkt 6 förordningen 2016:881

Kravet på att minst tio procent av lägenheterna ska ha högst ett rum och kök eller annat utrymme för matlagning, i de projekt som har tio lägenheter eller fler trädde i kraft den 1 februari 2020.

Syftet med att ändra reglerna 2020 var att man uppfattade att det fanns ett stort behov av små lägenheter. Vid en genomgång av ansökningar har det visat sig att efterfrågan på små lägenheter inte har ökat utan snarare minskat. Statistiken är dock osäker. Förslaget innebär att kravet tas bort och berörda byggherrar lättare kan anpassa storleken på lägenheterna i förhållande till vilken efterfrågan som finns vid tidpunkten för projektering. Hyresgästerna kommer också att kunna hitta en bostad som är bättre anpassad efter behov och livssituation.

Länsstyrelsen instämmer i att regeländringen kommer att underlätta för alla parter; fastighetsbolagen, hyresgästerna och även för handläggande myndigheter.

Ändring i investeringsstödet för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen

Kommentarer till ändringar i 1a § förordning 2016:881

Anpassning till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF-förordningen).

Bakgrunden till ändringen handlar om att man inom EU har enats om ett återhämtningspaket i spåren av covid-19 som ska bidra till att lindra de ekonomiska effekterna av pandemin. Återhämtningspaketet uppgår till 750 miljarder euro bestående av en lånedel och en bidragsdel. Huvudparten kanaliseras genom den så kallade RRF-förordningen.

För att få del av medel ska medlemsstaterna lämna in återhämtningsplaner till kommissionen där det framgår vilka reformer och investeringar man avser att prioritera fram till 2026. Regeringen har tidigare i år fattat beslut om en återhämtningsplan där det är avsatt medel till investeringsstödet för bostäder och medel till stöd för energieffektivisering i flerbostadshus.

Konsekvenser med ändring av förordning 2016:881

I enlighet med formuleringarna i 1a § ska stödmottagaren tillåta granskning och revision av genomförda projekt. Revisionen kommer nu också att kunna genomföras av Europeiska kommissionen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och Europeiska revisionsrätten. Granskningen innebär bland annat inspektioner, kontroller på plats och att genomföra utredningar. Vidare innebär det att stödsökande i tillämpliga fall ska medverka till att underleverantörer uppfyller kraven enligt förordningen. Utöver detta ska Ekonomistyrningsverket (ESV) ha möjlighet att besöka stödmottagaren och ta del av ytterligare information.

Regeringen har avsatt medel för att ESV ska genomföra revisioner av medlen som betalas ut från RRF, detta kopplat till EU-revisionen. ESV ska som en del av sitt uppdrag samla in berörda myndigheters resultatinformation och förvaltningsuppföljningar för de medel som Sverige har mottagit genom RRF-förordningen. Av promemorian framgår inte vilka av de berörda myndigheterna som gör vad i inrapporteringen till ESV.

Länsstyrelsen tolkar att anpassningen till RRF-förordningen kommer att ha stor påverkan på handläggande myndighet. Vi bedömer att Länsstyrelsen, som har detaljkännedom om de olika projekten, kommer att behöva bistå EU:s revisionsorgan i granskningen. Länsstyrelserna kommer även bli granskade av ESV vad gäller handläggning av stöden. I praktiken innebär det att bistå med underlag, besvara frågor från revisionen samt att finnas tillgängliga i

samband med uppföljning och kontroller på plats. Detta medför ett väsentligt merarbete i flera led som kommer att innebära en ökad kostnad för länsstyrelserna. Detta framgår inte av konsekvensbeskrivningen i förslaget till ändringar i förordningen.

Länsstyrelsen utgår från att det vid tillhörande EU-revision kommer att utföras systemgranskning av handläggarsstödet. Utifrån att handläggarsstödet Bofinc ligger utanför Länsstyrelsens kontroll efterlyses ett förtydligande vad gäller Länsstyrelsens roll gentemot Boverket.

Att stödmottagaren har en skyldighet att informera om och göra synligt var finansieringen kommer ifrån framgår av § 16 i förslag om förordning. Länsstyrelsen har inga kommentarer vad gäller att stödsökande ska göra finansieringen synlig.

Enligt övergångsbestämmelserna gäller de äldre föreskrifterna bara de ansökningar som redan har beviljats stöd före ikraftträdandet av den nya förordningsändringen. I Västernorrland finns flera projekt som är färdigberedda men som ännu inte har beviljats stöd på grund av lång väntetid i den så kallade äskandekön hos Boverket. En del av dessa byggprojekt har påbörjats, vissa kan ha slutförts. Om dessa kommer att få ett beslut enligt de nya villkoren innebär det att krav ställs på sökande som de vid ansökningstillfället och under projektiden inte visste om. Länsstyrelsen efterlyser någon form av övergångsregler som beskriver hur dessa projekt ska hanteras i förhållande till de nya villkoren om granskning och uppföljning samt dokumentation.

Av konsekvensbeskrivningen i promemorian (avsnitt 6.3.2) påstås att förslagen i promemorian inte kommer att innebära några nya arbetsuppgifter för länsstyrelserna, utöver att beslut om stöd ska förenas med villkor om att stödmottagaren ska se till att göra finansieringen synlig. Länsstyrelsen delar inte denna uppfattning.

Ändring i stödet till energieffektivisering för att uppfylla de krav som ställs i RRF-förordningen

Kommentarer till ändringar i §§ 1a, 31 och 32 förordning 2021:664

Av samma skäl som beskrivs ovan i avsnittet som handlar om påverkan på länsstyrelsens arbete vid anpassningen till RRF-förordningen efterlyser Länsstyrelsen även här ett förtydligande vad gäller rollfördelning och arbetsuppgifter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med handläggare bostadsfrågor Johan Åkesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. enhetschef Karin Frejarö medverkat.